

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249543

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
(FITNESS) : ศึกษากรณีค้ำสัญญา

THE LEGAL PROBLEMS CONCERNING FITNESS BUSINESS :
A CASE STUDY ON CONTRACT

กนกฤษ ทองชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2554

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
(Fitness) : ศึกษากรณีด้านสัญญา

คมกฤษ ฟองย้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2554

The Legal Problems Concerning Fitness Business :

A Case Study On Contract

Khomgrit Fong-yoy

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
(Fitness) : ศึกษากรณีด้านสัตตยา

เสนอโดย คมกฤษ ฟองย้อย

สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตัณศิริ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตัณศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ธีรวัฒน์ จันทรสุมบูรณ์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิศา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 26 เดือน พฤษภาคม 2554
..... พ.ศ.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Fitness): ศึกษากรณีด้านสัญญา
ชื่อผู้เขียน	คมกฤช ฟองย้อย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตัณศิริ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

249543

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการศึกษาดังปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหของกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ ปัญหาด้านคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการ ปัญหาด้านลักษณะของสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและปัญหาการเรียกเก็บค่าบริการโดยอัตโนมัติ ปัญหาด้านความรับผิดชอบของผู้ประกอบการในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการ

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพต่างๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขนั้น ไม่มีอำนาจหน้าที่ทางกฎหมายในการตรวจสอบหรือควบคุมคุณภาพการให้บริการ ของธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพได้อย่างครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นการจดทะเบียนพาณิชย์ที่ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ไม่ได้ถูกบังคับให้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2549 ทำให้ทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสามารถประกอบกิจการได้อย่างอิสระด้านคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการก็ไม่อยู่ในบังคับของกระทรวงสาธารณสุข ทำให้ผู้ประกอบการจะกำหนดมาตรฐานของตนได้โดยอิสระ ซึ่งอาจเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคในด้านความไม่เป็นธรรมของสัญญาซึ่งผู้บริโภคมักจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบผู้ประกอบการอยู่เสมอเนื่องจากธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ไม่ใช่เป็นธุรกิจควบคุมสัญญา ตามประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่2) พ.ศ. 2541 และด้านภาระการพิสูจน์ถึง

ความเสียหายอันเกิดจากการเข้าใช้บริการธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ว่าความเสียหายดังกล่าวนั้นเกิดจากการเข้าใช้บริการจริง

จากการศึกษาจึงได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นพาณิชย์กิจที่ถูกบังคับให้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2549 ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุข ให้ กิจการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ตาม มาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ควรกำหนดให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่2) พ.ศ. 2541 และควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม นิยาม คำว่า “สินค้า” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ให้ครอบคลุมถึงการให้บริการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

Thesis Title	Legal Problems Concerning Fitness Business: A Case Study On Contract
Author	Khomgrit Fong-yoy
Thesis Advisor	Associate Prof. Dr. Kalaya Tansiri
Department	Law
Academic Year	2010

ABSTRACT

249543

This study aims to investigate the legal problems with gymnasium businesses, and to find the solution based on the current laws in Thailand. The legal issues with private gymnasium businesses include the quality of entrepreneurs, the standard of the service provided, the manner in how the service is provided to the clientele and what kind of contracts are made, how membership fees and payments are structured, and the liability from the damage caused to the clients by unsafe equipment (or “goods”).

These findings show that the Office of the Consumer Protection Board, Department of Business Development Ministry of Commerce, and the Department of Health Support and Services Ministry of Public Health cannot totally examine or control the quality of the gymnasium business since the entrepreneurs do not have to register their gymnasium business according to the Commercial Registration Act as amended by the Commercial Registration Act B.E. 2499 (A.D. 1956). As amended by (the Commercial Registration Act No. 2) B.E. 2549 (A.D. 2006). This act allows any one person, an ordinary person or a juristic person, to manage their business freely. The entrepreneurs are able to manage the configuration of the gymnasium freely without interference from the Ministry of Public Health. This liberty could be considered unfair or be seen as a disadvantage toward the clients of the facility. According to the Announcement of Business Contract Control Committee, the gymnasium business is not controlled by contracts under the Consumer Protection Act B.E. 2522 (A.D. 1979) as amended by the Consumer Protection Act (No. 2) B.E. 2541 (A.D. 1998). The suspected abuse of the clients of these gymnasiums proves to be true.

The gymnasium business should be reconstructed as a commercial business which must be registered according to the Commercial Registration under the Commercial Registration

Act B.E. 2499 (A.D. 1956). As amended by (the Commercial Registration Act No. 2) B.E. 2549 (A.D. 2006). In addition, the gymnasium business should also be promoted on the Announcement of the Ministry of Public Health as a facility for health or beauty in concurrence with the Act of Servicing House Bill (B.E. 2509) article 3 (3) (b) as amended by Act of Servicing House Bill (No. 4) (B.E. 2546). The gymnasium business should also be legislated as a contract controlled business corresponding with the Consumer Protection Act B.E. 2522 (A.D. 1979) as amended by the Consumer Protection Act B.E. 2541 (No. 2) (A.D. 1998). Also, the definition of "goods" should be corrected in accordance with the Liability for Damages Caused Product Liability Law Act B.E. 2551.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดีก็ด้วยความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตัมศิริ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนให้คำแนะนำชี้แนะแนวทาง และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้และให้กำลังใจแก่ผู้เขียน ทุกครั้งที่เข้ารับคำปรึกษา ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำชี้แนะแก่ผู้เขียนตลอดมา ท่านอาจารย์ธีรวัฒน์ จันทรมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมาะ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนเข้ารับทุนส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร จนได้มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ บิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจอันสำคัญให้แก่ผู้เขียน ตลอดระยะเวลาการเขียนวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณและขอใจ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะพี่วรพจน์ วณิชชานนท์ พี่นัทวัฒน์ ทัดศรี พิณัฐพงษ์ วารสิทธิ์ ที่คอยกระตุ้นให้ผู้เขียนมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

สุดท้าย หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ประการใด ผู้เขียนขอมอบไว้แด่ครูอาจารย์ผู้ให้ความรู้ทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดและบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

คมกฤช ฟองย้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2. ความหมาย ความเป็นมา และแนวคิดของการคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจ	
การให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	5
2.1 ความหมายและลักษณะของธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	5
2.1.1 ความหมายของธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	5
2.1.2 ลักษณะของธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	6
2.2 ความหมายและลักษณะของสัญญาให้บริการอันมีลักษณะผูกพันต่อเนื่อง	
ในอนาคต.....	6
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพและการจำกัดเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ.....	7
2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ.....	7
2.3.1.1 หลักเสรีภาพในการทำสัญญา.....	7
2.3.1.2 หลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งเจตนา.....	9
2.3.2 แนวคิดการจำกัดเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ.....	11
2.3.2.1 แนวคิดในการผ่อนคลายนหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งเจตนา.....	12
2.3.2.2 ลักษณะของการเข้าควบคุมแทรกแซงการประกอบธุรกิจ	
ของเอกชนโดยรัฐ.....	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 แนวความคิดการคุ้มครองผู้บริโภค	14
2.4.1 ความเป็นมาของการคุ้มครองผู้บริโภค	14
2.4.2 ทฤษฎีในการคุ้มครองผู้บริโภค.....	17
2.4.2.1 ทฤษฎีความรับผิดชอบในสัญญา.....	18
2.4.2.2 ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด.....	19
2.5 การคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย	25
2.5.1 ความเป็นมาของการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย.....	26
2.5.2 วิธีการและแนวทางในการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย	26
3. กฎหมายของไทยและของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคใน	
 ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	28
3.1 หน่วยงานของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย	
เพื่อสุขภาพ.....	28
3.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุม และกำกับดูแลธุรกิจการ	
ให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	29
3.1.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเริ่มก่อตั้งธุรกิจการให้บริการ	
ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	29
3.1.1.2 หน่วยงานที่กำกับดูแลในระหว่างการดำเนินธุรกิจการ	
ให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	31
3.1.2 คุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	33
3.1.3 ลักษณะของสัญญาทางธุรกิจ	34
3.1.3.1 สัญญาที่มีการเจรจาต่อรองก่อนตกลงใจเข้าทำสัญญา.....	34
3.1.3.2 สัญญาสำเร็จรูป	34
3.1.4 ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ.....	36
3.1.4.1 ความรับผิดชอบตามสัญญา	36
3.1.4.2 ความรับผิดชอบทางละเมิด.....	37
3.2 กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย	
เพื่อสุขภาพ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.1 กฎหมายในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร	38
3.2.1.1 ประเทศฝรั่งเศส	38
3.2.1.2 ประเทศเยอรมนี	45
3.2.2 กฎหมายในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี	50
3.2.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	50
3.2.2.2 ประเทศออสเตรเลีย	56
3.2.2.3 ประเทศแคนาดา	63
4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ.....	85
4.1 ปัญหาด้านหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ	85
4.2 ปัญหาลักษณะของสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและการ เรียกเก็บค่าบริการ โดยอัตโนมัติ	87
4.2.1 ปัญหาด้านลักษณะของสัญญาให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	87
4.2.2 ปัญหาการเรียกเก็บค่าบริการ โดยอัตโนมัติ	89
4.3 ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	90
4.4 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อผู้ใช้บริการ	93
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	98
5.1 บทสรุป	98
5.2 ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	101
ประวัติผู้เขียน	107